

מאת יקרת השבת

יול ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניהק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאנוע שליט"א, תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה'שבת הלוי' זצוקלה"ה

משיחותיו של מוריני ראש הישיבה שליט"א

חביני דברי יתרו מדברי משה!?

מי מעזי להוכיח את משה!?

"ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב... וירא חתן משה... ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה, נבל תבל גם אתה גם העם הזה". משה רבנו מניח את דברי יתרו לפני ה', וה' מצדיק את דבריו. ולכאורה הדבר פלא, שיתרו שהיה כמו לעז' ורק זה עתה חזר בתשובה, מעזי להוכיח את משה רבן של כל הנביאים הקדושים, ועוד שה' מצדיק את דבריו כנגד מעשי משה? ובפרט שיתרו היה מעז' לפרעה עצות היאך ישמיד את עמ' ח'ו (כמבאר בזה"ק), ואיך אותו אחר מעז' קעת עצות לעמ'י!?

לחיבן נעלם תיעזי הראשי!?

אלא דהנה פרשי: "ויהי ממחרת", מוצאי יום הכפורים היה, לאחר ג'תנית הלוחות השניות. ויתרו התבונן והבין שמעשה העגל שג'רם לשבירת הלוחות, נבע מכך שפארקעים יום שמשה שהה ב'מרום, לא היה לעמ'י עם מי להתייעץ, וממי לקבל בהירות בדרך ה', ומה גם, שאף כ'אשר משה סמוך לעמ'י, היה קשה להם לקבל ממנו מחמת מעלתו הגדולה ורחוקו במדרגתו מהם. וע"י חסרונות אלו הטעו הערב רב את עמ'י והכשילום במעשה העגל.

רב אישי לכל אחד מ'שראל...!

לכן יעזי יתרו למשה, להעמיד משרי אלפים עד שרי עשרות, כדי שיהיה סמוך תמיד לכל אחד מ'שראל רב כשר והגון שילמדו דרך בעבודת ה'. והו שאמר יתרו: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים כי בדבר אשר דו עליהם", שפ'שראה את עם הקדש ואת אהבת ה' אליהם, הנפ'רת בנפים שעשה להם, אמר: "עתה ידעתי" נאמנה שה' והעם אשר בחר בו, קדושים ושלמים באמת, ומעשה העגל לא נעשה אלא "בדבר אשר דו עליהם" - ע"י דוון לבם של הערב רב, שז'ממו בעצתם הרעה והכשילו בזה את ישר'אל.

ה' בורא את העולם בשפלות!?

ולמאן ד'אמר ש'מדבר בלוחות ראשונות, בכל זאת ה' שלח את יתרו שיוכיח את משה, כי אדם צריך לעבור השפלות בכדי לזכות לתורה. ואמנם משה

לא היה צריך להשפל, כי הוא כבר מעצמו ענו בשלמות, אבל עשה זאת ה' כדי ללמד אותנו לקח, שרק בשפלות זוכים לתורה. כמו שב'בריאית העולם ה' אמר: "נעשה אדם בצלמנו", אע"פ שאינו צריך לעצת המלאכים, כדי ללמדנו שכל אדם יתיעז עם אחרים, ולא יתגאה לסמך רק על דעת עצמו.

והדברים קל וחמ'ר, ומה משה שלא צריך לקבל מוסר מאף אדם, קבל מוסר מיתרו בהכנעה והלך לשאול את ה', והורה ה' לקבל את דבריו, א"כ כ"ש שעל כל אחד מעמנו לקבל מוסר מבנ"א, כי יתכן שדבריהם צודקים ואמתיים.

משה מלמד דעת ה', או מפשר מריבות?

עוד אפשר לפרש, שביון ש'משה רבנו היה כל היום יושב ושופט את העם בין איש לרעהו על מריבות שיש ביניהם, כמ"ש: "כי יהיה להם דבר בא אלי ושפ'מתי בין איש ובין רעהו", ופרש הספורנו שהיו באים לפני משה על דבר ריב שבניהם. וכ'שראה זאת יתרו, אמר לפני משה: לא ראוי שהעם יבואו לפניך להשפט על מריבותיהם, כי ביון שהם עומדים ורבים זה עם זה מולך, הם נכשלים במה שאמרו חז"ל (סנהדרין צט:): כל המבזה חברו בפני ת"ח נקרא אפיקורס, וזה גורם ש'נבל תבל", הינו שתהיה מולול בעיניהם.

ת'רעומתו של המהיב בדיון...

כמ'אמר חז"ל (שם נב:): למה תלמיד חכם דומה לפני עם הארץ? בתחלה דומה לקיתון של זהב, ספר הימנו דומה לקיתון של כסף, נהנה ממנו דומה לקיתון של חרש, וכיון שגשבר שוב אין לו תקנה.

הינו שבכל דין תורה לפעמים הבעל דין יוצא זכאי וזה נקרא 'נהנה ממנו' - שנהנה מהת"ח הדין שפסק למכותו, ולפעמים בעל הדין יוצא ח'יב, וזה נקרא 'ספר הימנו' - שהדין ספר בפסק הדין נגד אותו בעל דין המח'יב, ואז הוא מולול בדיון. וממילא "נבל... גם העם הזה", שביון ש'יולולו ברבם מיד הם נובלים, ואין להם תקנה.

נמצא, שיתרו לא אמר את דבריו כדי להוכיח את משה ולמעט בכבודו ח"ו, אלא להפך כדי שישמר כבודו של משה בעיני העם.

תוכן הגליון

- א. חבינין דברי יתרו מדברי משה!?
- א. מתיקות הנסים - סיפור
- ב. מתיקות שיחי
- ב. אומנות מתוקה
- ב-ג. מיני מתיקה
- ג. מתיקות חכמת הפרצוף
- ג. מתיקות חכמת הצבעים
- ג. דם מתוק
- ד. מתיקות ההלכה
- ד. ציורים מתוקים

מתיקות הנסים

הגוי הצורך שהפיל עצמו בפה...

ברצוני לספר מעשה ונס שעשה הבורא עמדי:

מפאת דחק הפ'נקסה, הכרתי לעסק לפרנסתי בשעות הערב במ'אפית לחמים ועוגות. שם עבדתי, מציאתי לי חבר ירא שמים שעמו הייתי מדבר דברי חזק וירא"ש. כמו כן בעת הפנאי קימנו את העצה של 'דקת תפלו' ש'קראתי בגליון 'מתיקות השבת', והיינו עושים יחד דקת הוד'אה ותפלה לבורא ית'רף, וכן קבענו לעצמנו הספק בלמוד הגמרא בחדר צדדי שבמ'אפיה.

אחד העובדים הראשיים במ'אפיה, היה גוי מקני המעוטים, שהיה מנבל את פיו בתדירות, ומכיון שא'חד מתפקדיו היה להדליק את התנורים, כדי שלא יהיה פת משום פת פלטר, אותו גוי קנא בזכותי כיהודי, ונהג לבזותי בעת הדלקת התנורים, באמרו: מה אתה מרגיש את עצמך חשוב? אתה עבד שלי בוא תדליק את התנור מיד!...

החלטתי, ונשתי יחד עם חברי היר"ש לבעל המ'אפיה, לשבנו בחדרו ואמרנו לו: הרי אתה כיהודי כשר, נזהר שלא לאכול ולא להאכיל יהודים מבשולי גויים ומפתם, אבל הרי כל מה שחז"ל אסרו עלינו את פתו יינן ושמןן ואת בשוליהם, לא אסרו זאת אלא כדי שלא נתקרב אליהם, ושלא יטמאו את א'זנינו ולבנו ב'טמאה הנור'אה השוקנת בלבם הטמא, ועתה הגוי הזה שעובד פאו, אמנם אתה מונע ממנו להדליק את התנור, אבל עקר המכשול בעצמו קים פ'אן בעצומו, שהוא מנבל את פיו, ולבנו מצטמק מכך... ב'זה הוא בעצמו מדליק את התנור, והוא תנור הגיהנם שבפיו... א'נא תפטר אותו מכ'אן!

לצערנו בעל המ'אפיה לא שת לבו לדברינו, ואמר: אני לא יותר צדיק מכל בעלי החניות שמעסיקים גויים, ואיני מפטר אותו, שכן הוא עובד בתשלום מועט. נסינו שוב לומר לו שהק'פה זה לא כל החיים, ויש דברים יותר חשובים ממנו, והוא התורה הקדושה והשק'פתה, ואמרנו לו: ב'דאי אם תדאג לרוחניותי הוא לא תפסיד, וה' ישלח לך שפע גדול! אבל לצערנו דברנו נפלו על א'זנים ערלות.

קשבע לאחר מכן, ושכתי בעת פנאי עם ידידי ולמדנו גמרא עבדך זרה ע"פ הסדר שקבענו, והגענו לסוגיית פתו יינן ושמןו (ו.א.) ובעמק עיון פ'סגיא התברר לנו גם הספקה שיש בקרבה לגוי, שהגוי מלמד הוא במדת הרציחה, שעל כן אסרו חז"ל להסתפר אצלו, שמא י'הרגנו בסכין שבדיו (סו.כ).

מקש בתם למודינו, כ'שראה אותנו אותו גוי יוצאים

המטרך המעשה בעמוד ד'

וכו' שהעמיד על העם, היו מלמדים את העם את חכמת הפרצוף, בכך שלמדים לראות כל אחד את חברו בעין טובה ולהכיר רק בטוב שבחברו.

התלמיד נותן יותר מרבו?

וכשמושה הסתפל בפני כל בר ישראל, היה מבחין בקשיים שיש לו, והיה מסיעו להצליח למלא את תפקידו בזה העולם, ובעצה זו יעץ יתרו לעמו שתי יסודות; בעצתו שמושה יהיה "לעם מול האלקים" יעץ בזה על עשה לך רב, שאדם צריך לשים על עצמו ח"ה, ויקבל עצתו ולא יסור מהדבר אשר יורהו ימין ושמאל. ובמה שיעץ להעמיד משירי אלפים עד שירי עשרות, בזה מנחת העצה יקנה לך חבר' שראוי שיהיה לאדם חבר טוב, שעל ידו יתעלה בתורה ויראת שמים, כי עד היום היה לעמו את משה רבם, וכעת יעץ יתרו שכל אחד יקח לעצמו 'תלמיד חבר' - 'תלמיד' הגון של משה שיהיה לו 'חבר', כי ישנם דברים שאדם לא יכול לקבל מפי רבו אלא ע"י תלמיד.

את כל זה יעץ לנו יתרו, אע"פ שבדאי משה ידע את כל זה, אבל רק יתרו שהיה רשע לשעבר ובעל מדות רעות, הוא מלמדנו היאך לא נבשל במדות רעות כמו שהיו לו, ולכן למדנו להתנהג לפנים משורת הדין, כי הוא יודע לבמה מדות רעות אדם יכול להגיע אם ילך לפי מדת הדין, שאדם מסגל גם להיות ולחבל לחברו, מפני שקף ידמה לו שראוי לעשות. כדאיתא במדרשים ובתרגום יונתן היאך היו מדותיו של יתרו שבשראה רעואל שמושה ברח מפרעה השליכו אל הבור, וצפורה פרוסה את משה עשר שנים, שבהכרת הטוב על קף נשאה משה, עוד איתא בתרגום יונתן (שמות ד כה) שיתרו לא נתן למשה למול את גרשום.

סוד חכמת הפרצוף...

"ואתה תחזה... ושמת עליהם שרי אלפים... ושרי עשרת", בזה מבאר באריכות סוד " שהוא חכמת הפרצוף, שהצדיקים בהסתכלותם בפני האדם מפרים במדות הטובות שבו ובמדות הרעות שבו, ומשה ושרי האלפים

הגמרא (ש) מבארת, שהסבה שיעץ יתרו במיוחד על בקור חולים, אע"פ שכבר יעץ על גמ"ח, שלכא"ה הם אותו ענין, משום שבקור חולים מלמד על בן גילו של החולה, שהוא אדם שדומה לחברו בדרךיו ובתכונותיו, שעליו יש דגש שקים בחר זה מצות בקור חולים. ומדוע? כדי שהוא יתחזק להודות לה' על שהוא לא נחלה באותו חל, על אף היותו דומה לחולה בדרךיו ובתכונותיו, ועי"ז הוא נוטל את חליו של החולה ומסלקו ממנו.

לעשות דין לעצמו...

"ואת המעשה" זה הדין, "אשר יעשו" זו לפנים משורת הדין; פרוש, שפאשר אדם צריך להגיע לדין, אז לא חייבים לעשות דין תורה ולהגיע לבית הדין, אלא צריך להפשיט ולעשות לפנים משורת הדין, ולא צריך שהרב יעשה פשרה, אלא הוא עצמו יעשה את הפשרה - לפני שורת הדין, לפני שמגיע לבי"ד לדין תורה. וזוהי מדת היותו שאע"פ שמצד הדין בידו לתבע את חברו ולחייבו בדין, ויתר לו.

דם מתוק!

התפלין נקראים קף מלשון תפלה, וכן כשאדם זוכה להתבונן, כי התפלין הם כנגד הדם שמוזרים ע"י התפלין השחורות על הדם האדם שבגופנו, שהרי שחור אדם הוא אלא שלקה (נהד כ), ובעת הנחת התפלין יש לבחן תפילת הודאה לה' על הדם שמפעיל את גופנו, ועל ידו אנו מקמים מצות חסד ושאר מצות ומדות טובות, וכן כשאדם זוכה להתבונן, דמו עולה לפנים ומודפף עי"ז, כי הביונות משפילים את רוחו הנבונה של האדם, והוא נעשה שפל וה' שוכן עמו, כמ"ש "אשכחן ואת דכא ושפל רוח", ועל כל המעלות הללו שאנו זוכים ע"י הדם יש לבחן להודות בעת הנחת התפלין.

מתיקות חן הצבעים!

כי התורה מלמדת את האדם להשפיל את גאותו.

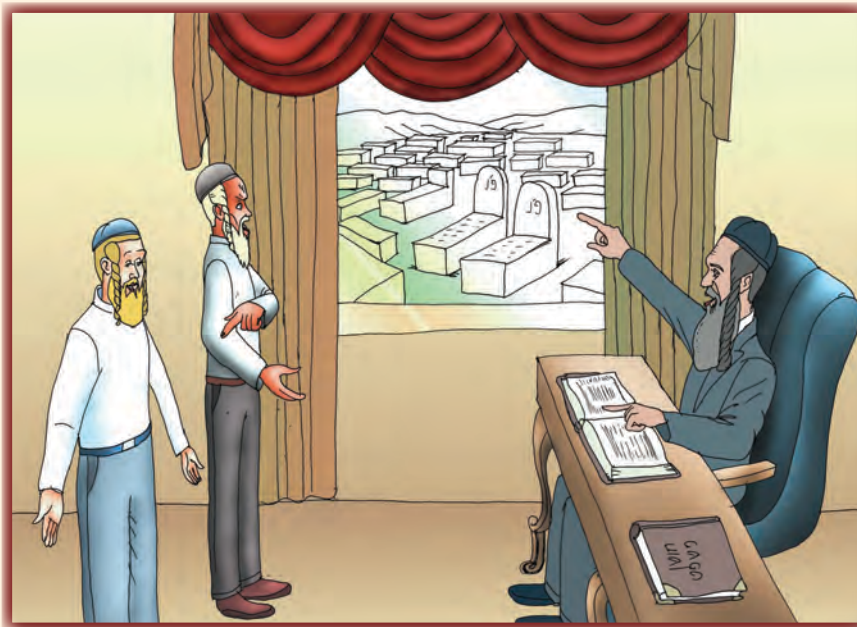
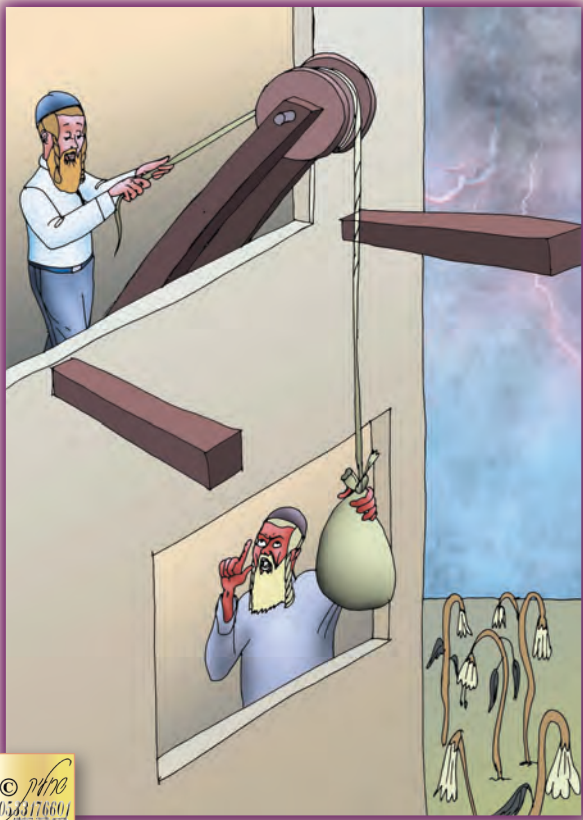
צבעי המצוות!

אבל בשאר המצוות יש גוני צבעים, כמו כד' מינים שבסכות והתכלת שבציצית, ולשיטת הרמב"ם וכן פסקו הב"ח והבית יוסף; אם נגד הציצית הוא צבעוני, יש לעשות את הציציות צבעוניות בצבע הפנה, כי המצוות מלמדות ומעוררות להתבונן בפלאי ומסדי ה' הנקרים בחן הצבעים הנפלאים.

מדוע אותיות התורה שחורות?

אם אדם כתב תפלין באותיות של זהב, הרי אלו יגנוזו, מפני שהתורה מתקיימת רק במו שמשפיל עצמו, לכן צריך לכתב אותה ואת התפלין בדין, שהוא דבר זול ושפל, ונכתבים על גבי עור בהמה, כי הבהמה נוצרת מהארמה וגדלה על ידי עשב הארמה, להזכיר לאדם את שפלותו שפא מן הארמה וסופו לשוב לארמה, ולכן בספר התורה אין שום צבע נאה אלא הכל כתוב שחור על גבי לבן,

מיני מתיקה

ומכלל הן אתה שומע לאו, שדרך המחלוקות והצרות עין המביאה מריבות בין השכנים, היא הדרך אשר לא ילכו בה. ודרך רעה שפזאת דומה לפרחים כעורים הנובלים ומזיקים לבריית, ועל דרכים רעים כאלו אמר יתרו: "נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך", הינו שדיני התורה הנובעים ממחלוקות, הם נובעות ממדות שנקבל ונפסדו בעם, וכיון שבה העומדים לדין לפני משה ורואים את שפלותו שהוא מנבל עצמו על דברי תורה, הם מזלזלים בו מאנאותם, ובפרט מי שיצא חייב בדין נעשה שונא לדרך, וזהו "נבל תבל" הינו בעיניהם.

ללכת; לעסק בתורה הדומה לשעה, ולהפנס לאכסדרך המדות הטובות והיראת שמים (שבת לא), וקבא ע"י התורה לענוה, כי התורה דומה למפלי מים שמניחים נובה ויוזרדים למקום נמוך, קף התורה לא מתקיימת אלא יש בו ענוה. ומדות טובות כאלו דומות לפרחים נאים ים ומרפאים ומחזקים בג"א, ולא לפרחים הנובלים...

ואם השכנים רבים וקאים לדין תורה, הדין צריך להזכיר להם את יום המיתה, כמו שלמד יתרו "הדרך ילכו בה", זו קבורה, כדי שיזכרו שאין מה לריב בעולם עראי וחולף.

מתיקות ההלכה!

הרבה, ומספרים על ידה את חסדי ה' ביציאת מצרים וכו' ובאים על ידה לידי אהבת ה'.

וכן מצוות נשואין שהיא מצוות פרו ורבו, היא לכאורה מצוה גשמית, ואדם יכול לחשב שמא עדיף רק להשאיר רוק וללמד תורה, אבל ה' אומר שזה לא טוב: "לא טוב היות האדם לבדו", כי במצוה זו יש רוחניות גדולה, שע"י שאדם נושא אשה ומביא בנים, הוא מתנסה בעבודת המדות להיות ארץ רוח שפל וסבלן עם בני ביתו.

ש"י עולמות של מדות לכל מצוה...

ובשמים יש היכל של תורה, היכל של תפלה והיכל לכל מצוה ומצוה, ויש שיזכו בכל היכל לש"י עולמות, הינו שישירו בכל היכל המדות הטובות שעמקו עשה את אותה המצוה, כגון מדת השמחה, והצדיק מצביע באצבעו ואומר השמחה הזו שיכת למה שלמדנו כאן והיא קשורה למצוה זו, וכן בותיה באהבת ויראת ה'.

וזה שאמרנו (כ"ב עה) כל אחד נכוה מחפתו של חברו, כי אחד יש לו מצוות תפלין ומצוה פני עצמם, וחברו יש לו תפלין ומצוה עם שמחה וותור ושאר מדות טובות, כי בכל מצוה שייכים מלא מדות, וכגון שבמחנה שייכת מדת הנקמה בגוים, כמו שרואים אצל אונקלוס הגר (ע"ז יא), שבשעה שבאו הגוים בשליחות הקיסר להרחיקו מהו, נקם אונקלוס פקיסר דרך המצוה, בכך שעל ידה גיר את שליחיו הללו.

ומצוה, כי אם אדם מקים מצוות ב"ב, או הגם שייכה לעוה"ב, אבל העוה"ב שלו יהיה יבש שאין בו שום טעם, כחנה ללא תומרת ללא רקודים וללא טעם באכל הכל מפל בלי טעם וריח! שבודאי זוהי מרירות גדולה, ואלו כשעושה את המצוות בשמחה, וזכה לעולמות שמחים שישמח שם בה, ויזכה לשבת במחול שעושה ה' לצדיקים בנן עדן, וכל אחד מורה באצבעו ואומר "זה ה' קוינו לו".

מקומים מצוות אתרוג בשמים?

ומלבד המחול הזה, זוכים הצדיקים בעוה"ב לשבת ולעסק בתורה, כי לומדים שם על מצוות אתרוג ועל שאר המצוות, אע"פ שאין בשמים אתרוג, כי בכל מצוה יש את הנשמה שלה, והיא הנאמנות לה' שהיא מביאה. שע"כ בעת שעלה משה למרום, רצו המלאכים את התורה לעצמם, אע"פ שאין אצלם עור בהמה לכתב עליו תפלין ולא צמר בהמה לקום בו מצוות ציצית, ולא שום דבר גשמי לקום בו את שאר המצוות, בכל זאת רצו את התורה כי לכל המצוות יש רוחניות.

היאף המצוות נצחיים בשמים?

כגון: הנצחיות של מצוות האתרוג היא ההודאה לה' על פרי זה, וההודאה על כל הפרות דרך נענוע פרי זה. הנצחיות של מצוות החרסים היא ההכרת הטוב על הנשימות, שנקברים בחסד זה ע"י הריח הטוב שבהרסים. וכן נצחיות מצוות המצה היא מה שעונין עליה דברים

כל אות בתפלין צריכה להיות מקפת בגויל, ולא תהיה דבוקה לאות אחרת. כי כל אות רומזת ליהודי, וכל יהודי יש לו את המקום שלו בעולם, וצריך להזהר שלא להקנס לנבולו. ויש בזה משום 'התנאה לפניו במצוות', שפירושו שיהיה לב האדם נאה עם מדות טובות לפני ה', וגם שיקים את המצוות בדברים נאים, אתרוג נאה, שאר נאה, ציצית נאה ובהמה משבחת לקרנן, כדי למצא חן בעיני ה', בתלמיד שמביא לרבו כלי נאה כדי למצא חן בעיניו, כדרך שנהגו בשמואל הנביא, כדי שע"ז רבו יאיר לו פנים וילמדו תורה, כך מביאים לפני ה' מצוות נאות כדי למצא חן בעיניו.

ועוד שצריך להתנאות לפני ה' במצוות בהכרת הטוב לה' שברא לנו אברים נאים שאינם עקומים ושבורים, וברא לנו לב שלם ללא שום חור ח"ו.

נוי חיצוני מראה על הפנימיות...

ועקר הנוי של המצוה היא, שהיא נעשית עם לב נאמן לה' ועם הכרת הטוב עמוקה אליו ותורה, וזהו הענין לקום את המצוות בשפתינו וביהמותם הם יהיו נאים, כי אע"פ שאין זה העקר, אבל בזה הוא מנהל מכה ומכסה מפתחים, שע"י שנענה המצוה הנאה בידו, מתברר שמכסה בלבו הרבה נאמנות לה'.

התנה ללא רקודים...

וכמו כן עם מדת השמחה, שיש לצרפה לעשית כל מצוה

ציורים מתוקים!

אמרו חז"ל: "ואין צור באלקינו" - אין ציר באלוקינו, שצור צורה בתוך צורה ומטיל בה רוח ונשמה קרבים ובני מעים, וכיון שראוי לנו להדמות ליוצרנו, כמאמרם 'מה הוא רחום אף אתה יהיה רחום' וכו', לכן על כל אחד לציר למוכה את בני ביתו, בכך שילמדם "את הדרך אשר ילכו בה", להטיב את מדותיהם, ולהתנהג בדרכי ישרים, ויטיל בהם רוח זכה ומוכה של עין טובה ולב טוב.

בשורה משמחת!

הננו להודיע כי נפתחה ההרשמה לשיבתנו לשנת הלימודים תשע"ט הבעל"ט לפרטים והרשמה: 0504177321

המשך מתיקות הניסים מעמוד א'

ראש האדם שיצא.

ואז תוף כדי למודינו, הרגשתי צורך לצאת לבית הכסא. הודותי ללכת, ובדרכי הבחנתי באותה פלטה שעומדת באפן המספן מאד את מי שיצא...

כיון שידעתי שבעל הבית פגנים, הרמתי את קולי וקראתי 'בעל הבית! תזהר לא לפתח את הדלת זוהי סכנה!', מה קרה? הוא שאל בבקלה, ספרתי לו על פלטת הברזל המנחת על הדלת, ושאילתי אותו איך זה הגיע לכאן? הוא לא ידע... קראתי לחברי ויחד הזזנו את הפלטה הצדדה.

בעל הבית יצא וקדם במצלמות מי עשה זאת, ונקלה שזהו אותו גוי מידענו. מיד הוא אמר לו בתקיפות: למה עשית את זה? והגוי מבחלתו ענה בכסיל, שעשה זאת כי חשב שאנחנו בחדר...

באותו רגע בעל הבית אמר לו לעזוב את כל הכלים שבידו ולהסתלק מיד מהמקום, ולא לשוב הנח.

שלשום ביום שלישי, יצאתי בשעת ליל מאחרת מהמאפייה לכיוון תחנת האוטובוס שנמצאת על הכביש הראשי סמוך לחרשת עצים. לאחר דקה שאני יושב בתחנה, אני שומע פסיעות מאחורי, כיון שהדבר לא מצוי שישנם אנשים פסיביה בשעות כאלו, הסתובבתי מיד לראות מי הוא זה, ואז נבהלתי מאד בראותי את אותו גוי רשע הולך לעברי עם מוט ברזל בידו, וכשראה שהבחנתי בו החל לחייש את פסיעותיו ולרוץ לעברי, כשהוא זועק אימים כנקמה על שבגללי הוא פוטר מעבודתו.

בבקה גדולה החלתי לרוץ במהירות עצומה, והוא רץ אחריי וזועק זעקות אימים, אבל בחסד ה' הוא לא השיג אותי, ובראותו שאני מתרחק ממנו, השליך את מוט הברזל לכיווני בעצמה חזקה והמוט פגע בידי.

עם יד באובה מאד העשיתי לרוץ עד שהגעתי סמוך לבית שהמזוזה שבפתחו העידה לי שהוא בית יהודי. הסתובבתי לאחור וראיתי שהגוי כבר לא רואה אותי, דפקתי בדלת ובקשתי אם אפשר להקנס לשנות משהו, בעל הבית היה אדם ירא שמים בעל לב טוב והכניס אותי בשמחה.

ספרתי לו את אשר ארע לי ועל הכאבים הנוראים שבירי, מיד הוא הזמין 'הצל' שהגיעה תוך דקות אחדות. בבית החולים הרופא הודיע לי שנגס גמור יש לי רק שבר ביד, בעוד שהמארג היה יכול להזיק לי נזק תמידי, וכמוכן אם המוט היה פוגע בראשי הייתה זו סכנת חיים ח"ו.

בחסד ה' נודע לי היום (יום ה') כי הגוי השלף לבית המעצר לתקופה ארוכה. פני הקו חסו... וליהודים יהיה אורה ושמחה.

ש.א.ג. ירושלים

מחדרניו בשמחה ומאור פנים זה לזה, קנא בנו קנאה נוראה, והחל לחרף ולגדף אותנו, והגדיל לעשות שאים עלינו בשפיכות דמים אם נמשיך לבטל את הזמן.

הוא גם הלך מיד לבעל הבית, והלשין עלינו שאנו לומדים בזמן העבודה, בעוד שאנו נזהרנו מאד שלא לפגע בכל בשעות העבודה, ומאז הדבר חזר ונשנה על עצמו כשפעמים רבות הוא מאים על חיינו בכל מיני צורות ולשונות, ומביא דפתנו יעה לבעל הבית.

יום אחד, הפסדתי את האוטובוס חזר, ונאלצתי להשאר לישון במאפייה. בשעה שלוש לפנות בקר, אני שומע דפיקות חזקות ומבהילות בדלת, קמתי בפחד וירעדתי, הסתכלתי בקוקער וראיתי את אותו גוי שעומד שם, ומוט ברזל בידו, וכשהוא הבחין שהסתכלתי בקוקער, החל לאים עלי שהוא עומד לעשות בי שפטים, וצוה עלי לפתח מיד את הדלת.

כי קשהתברר לי בערב שהפסדתי את האוטובוס, הודעתי בפלפון לבעל המאפייה, כי אאלץ לישון במקל, ואותו גוי שמע את שיחת הטלפון, וכעת הוא הפתיע אותי, ואני עומד בסכנה. מיד שלפתי את הטלפון מכיסו כדי להזעיק עזרה, ולתת הקמתי אני מנהל שנגמרה לי הסוללה!

פחד נורא אחז אותי, הלכתי לפנה ובביתי לפני ה' שירחמני ויגדני מצרתי, ברקע אני שומע שהוא מנסה בכל מיני צורות לפתח את הדלת, מפחדו הגדול עשיתי ודוי ותכנתתי את רגעי הנראים לי כאחרונים...

בעבור פחצי שעה, בארץ פלא הגוי עזב את המקום. בפקר השכם ספרתי את כל זה לבעל המאפייה, והוא הגיב בקרירות, ואמר: לא היית צריך להבהל כל כך... אבל בכל זאת אני יעניש אותו על כך, והוא מנע מהגוי לשוב לעבודה למשך חדש ימים.

בעבור החדש הוא חזר לעבודה והמשיך במעלליו. היה לנו צער ופחד גדול ונזהרנו מלשחות עמו ביחידות, כפי שאסרו חז"ל לשהות עם גוי ביחידות, שקעת נזהרנו בזה עם כל המקורות... ויחד עם זאת הקדשנו את כל הדקות תפלה, על כך שירחם עלינו ה' ויגדל את הגוי הזה מסביבתנו, והודינו לה' על ששמר אותנו מידיו הרעועה, וכן מצאנו יחדיו שיש להסד בזה שהוא רודף אותנו, כדי שלא נבוא אתו לשום קרבת הלב, כדי שלא נקבל את הרע הגדול שלו.

לפני כשבועיים, בעל הבית נקנס באפן יוצא דופן לחדר בו היינו רגילים לשבת וללמד, כדי לסדר שם משהו מעסקיו. מכיון שקדו, התישבנו בפנה אחרת ובה למדנו, אבל מפני שהיתה זו השעה שבה אני רגילים לשבת שם, הגוי היה בטוח שאנו יושבים שם, ולכן הוא לקח פלטה כבדת משקל והניח אותה בפשוט על הדלת באפן ששפתפתח הדלת תפל על